

Møte torsdag den 22. november kl. 11.20

President: Berit Brørby

Dagsorden (nr. 4):

1. Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringer i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. (petroleumsskatteloven) (Innst. O. nr. 2 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 16 (2001-2002))
2. Referat

Statsråd Per-Kristian Foss overbrakte 5 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Sak nr. 1

Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringer i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. (petroleumsskatteloven) (Innst. O. nr. 2 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 16 (2001-2002))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 15 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 15 minutter, Høyre 15 minutter, Fremskrittspartiet 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter og Senterpartiet, Venstre og Kystpartiet 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker etter de enkelte innlegg.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Torbjørn Hansen (H) (ordfører for saken): Statoil og de andre rettighetshaverne har i lang tid vurdert utvinning av gassreserver i feltene Snøhvit, Askeladd og Albatross, også kalt Snøhvit-feltet, i Barentshavet.

Barentshavet og Snøhvit-feltet ligger langt fra gassmarkedet på kontinentet. Feltet ligger også langt fra eksisterende infrastruktur i form av rørledning for transport av gassen til markedet. Gass fra Snøhvit er derfor planlagt ilandført på Melkeøya ved Hammerfest i Finnmark via 160 km rørledning. Gassen skal deretter nedkjøles til flytende form i et storskala nedkjølingsanlegg, et såkalt LNG-anlegg, hvorfra gassen fraktes med skip til markedet. Dette er det første storskala LNG-prosjektet i Europa. LNG er den eneste realistiske måten å utvinne gassresursene i nord på. Selv om virksomheten faller inn under petroleumsskatteloven, er dette en radikalt annerledes form for produksjonsvirksomhet enn den vi ser i Nordsjøen i dag.

Innst. O. nr. 2 for 2001-2002, om lov om endringer i petroleumsskatteloven, innebærer at utgifter til erverv av

rørledning og produksjonsinnretning kan avskrives skattemessig med inntil 33 ¹/₃ pst. pr. år når formålet, etter godkjent plan for utbygging og drift og anlegg og drift etter petroleumsløven, er produksjon og rørlednings-transport av gass som skal nedkjøles til flytende form i nytt storskala nedkjølingsanlegg.

Forslaget ble opprinnelig fremmet av Stoltenberg-regjeringen, men er ikke trukket av Samarbeidsregjeringen.

Lovendringen innebærer at utgifter til erverv av driftsmidler kommer raskere til fradrag enn det som følger av gjeldende regler i petroleumsskatteloven. Etter de alminnelige reglene kan utgifter til erverv av rørledning og produksjonsinnretning avskrives skattemessig med inntil 16 ²/₃ pst. pr. år, med tilsvarende sats for inntektsføring av gevinst og fradragsføring for tap.

Lovendringen er generell og tar ikke endelig stilling til Snøhvit-prosjektet som sådant. En forutsetning for utbygging av Snøhvit er at det foreligger en godkjent plan for utbygging og drift etter petroleumsløven. Den lovendringen Odelstinget behandler i dag, innebærer ikke en godkjenning av Snøhvit-prosjektet, kun en endring av de skattemessige rammevilkårene for slike prosjekter.

Samarbeidsregjeringen har omtalt Snøhvit-prosjektet i Sem-erklæringen. Det er videre uttalt at det vil komme en sak fra Regjeringen om plan for utbygging og drift av Snøhvit før kommende årsskifte. Saken er forventet ferdigbehandlet før mars 2002. Det er i denne saken den konkrete vurderingen av de ulike sidene ved Snøhvit-prosjektet blir foretatt. I Ot.prp. nr. 16 er derfor ikke miljømessige eller andre sider ved utbygging i Barentshavet gjennomgått. Saken er likevel avgitt av Regjeringen i samsvar med den øvrige behandlingen av utbygging i Barentshavet.

Begrunnelsen for lovendringen er at konkurransedyktige rammevilkår er en forutsetning for bygging av denne type LNG-anlegg. Denne typen utbygging er av meget stor betydning for norsk verdiskaping fra gassutvinning.

En utbygging gir verdiskaping for lokalsamfunnet gjennom etablering av et stort antall arbeidsplasser i en region som trenger vekst. Investeringene vil være de største i nordnorsk historie, nærmere anslått til 35 milliarder kr. I utbyggingsfasen vil prosjektet kreve 25 000–30 000 årsverk. Driften av anlegget på land vil resultere i om lag 500 årsverk totalt. Den distriktpolitiske betydningen for Finnmark og Hammerfest-regionen av å få gjennomført en utbygging i Barentshavet er enorm.

En utbygging vil også gi verdiskaping for staten gjennom skatteinnngang. Lovendringen gir forskyvning av beskatning, men skatteinngangen er fremdeles betydelig dersom prosjektene får forventet inntjening. Skattesatsen på virksomheten er 78 pst., som for øvrig petroleumsvirksomhet, og etter tre år vil resultatene som beskattes, ikke ha fradrag for avskrivninger. Hvis Snøhvit oppnår forventet lønnsomhet, anslås totale skatteinntekter til det norske samfunnet av partnerne i prosjektet til nærmere 50 milliarder kr over hele prosjektets løpetid.

For det tredje vil den teknologiske kompetanse i norsk gassindustri bli ført et langt steg videre. Denne typen sto-

re, landbaserte LNG-anlegg vil være de første av sitt slag i Norge og i Europa. Slike anlegg er teknologisk meget avansert, og bygging og drift av slike anlegg vil tilføre norsk olje- og gassindustri betydelig kompetanse og dermed økt konkurransekraft internasjonalt.

Og: En utbygging av det såkalte Snøhvit-feltet vil være den første utbyggingen av petroleumsforkomster i Barentshavet. Utbyggingen vil medføre etablering av infrastruktur i området, som kan lette utvinning av andre gassforekomster i Barentshavet.

Lønnsomheten i LNG-prosjekt er forventet å være god. Investeringsomfanget som følge av avstanden til markedene og manglende infrastruktur medfører likevel lavere skattbarhet enn øvrig virksomhet som omfattes av den generelle lovbestemmelsen i petroleumsskatteloven.

Etablering av storskala LNG-anlegg innebærer som nevnt etablering av en ny type gassutvinning i Norge og i Europa. Omfanget av virksomheten er betydelig. Snøhvit forventes alene å ha en omsetning på totalt 140 milliarder 2001-kroner. Det er ikke unaturlig at Stortinget avklarer skattemessige rammevilkår for en ny type petroleumsvirksomhet på norsk sokkel gjennom en lovendring.

Forslaget innebærer altså at den skattemessige avskrivningstiden halveres. På den annen side er det en forutsetning i Ot.prp. nr. 16 at LNG-anlegget på land faller inn under petroleumsskatteregimet med 78 pst. skattesats. Alternativt kunne slike anlegg hatt vanlig industri-skatt på 28 pst.

De økonomiske konsekvensene av at avskrivningstiden reduseres fra seks til tre år, er at staten får lavere skatteinntekter de første tre årene og tilsvarende høyere inntekter de neste tre årene, sammenlignet med gjeldende regelverk. Nåverdien av endrede avskrivningsregler isolert sett er estimert til å tilsvare ca. 4 pst. av samlede avskrivbare investeringer.

Samarbeidsregjeringen ønsker med dette å gi langsiktige, forutsigbare og konkurransedyktige rammevilkår for utvinning og eksport av gass fra LNG-anlegg på norsk sokkel. Flertallet i finanskomiteen, som er alle utenom Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, stiller seg bak forslaget.

Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet går i sine merknader imot forslaget, og jeg regner med at de vil begrunne sine standpunkt i sine innlegg.

For regjeringsfraksjonen er det spesielt gledelig at et bredt, tverrpolitisk flertall i komiteen stiller seg bak rammebetingelser som åpner for et nytt kapittel i norsk petroleumsvirksomhet.

Jeg vil med dette anbefale Odelstinget å slutte seg til komiteens innstilling.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øystein Djupedal (SV): Jeg kan ikke annet enn å gi honnør til saksordføreren for en gjennomgang der man bruker såpass mange positivt ladede ord om et prosjekt som ut fra en helt vanlig betraktning fra partiet Høyre aldri burde ha vært realisert. Hvis man ser bort fra forhold knyttet til ressursforvaltning, altså fiskeri i Barents-

havet, og hvis man ser bort fra alle de miljøargumentene som taler mot at dette skal realiseres, men kun holder seg til dagens tekst, er det interessant å se at Høyre i den første saken etter at den nye petroleumsskatteloven ble vedtatt, dispenserer fra det som for Høyre bestandig har vært et hellig prinsipp, nemlig like konkurransevilkår uavhengig av selskap og uavhengig av næring. Det er ganske interessant å se at prinsipløsheten her gjøres nærmest til en dyd, og det man da legger merke til, er følgende:

Man går altså her fra Høyres side inn med selektive statlige skattesubsidier til et prosjekt som selskapet selv ut fra enhver betraktning har ment var ulønnsomt. Statoil hadde lagt dette prosjektet i en skuff for lenge siden, inntil en eller annen politiker fra Finnmark, en tidligere finansminister, plukket det opp igjen og sørget for at man fikk en skattesubsidie som gjorde at dette prosjektet plutselig ble lønnsomt. Dette prosjektet er en statlig subsidie på ca. 2 milliarder kr. Jeg kan komme litt tilbake til hvordan denne summen fremkommer, men uten disse 2 milliarder kr lagt inn i statlige skattesubsidier, hadde dette prosjektet aldri vært realisert fra Statoils side. For Statoil har hele tiden hevdet at det finnes ikke økonomi i dette. Og det gjør det jo heller ikke – verken fra et samfunnsmessig ståsted eller fra et bedriftsmessig ståsted finnes det økonomi. Mitt spørsmål til saksordføreren er da: Er dette en endring i Høyres generelle skattepolitikk? Mener Høyre plutselig nå at man skal drive med selektive skattesubsidier til enkelt-selskaper og enkelt-næringer? Er dette et prinsipp Høyre har tenkt å videreføre når vi snakker om andre bedriftsetableringer, andre selskap som synes at de gjerne skulle hatt et sugerør inn i statskassa?

Torbjørn Hansen (H): Det er mye i Djupedals innlegg som man kunne tenke seg å kommentere. Jeg vil ta fatt i spørsmålet først. Når det gjelder unntak fra petroleumsskatteloven, er det naturlig å gjøre det når man får inn en helt ny type industri på den norske sokkelen. Dette er en teknologi og en utvinningsform som ikke har vært brukt i Europa før i det hele tatt, og det er naturlig at Stortinget i forbindelse med innføring av den type ny teknologi ser nærmere på de skattemessige rammevilkårene. For øvrig er det feil som Djupedal sier, at prosjektet ikke er lønnsomt, at det ikke burde vært gjennomført. Prosjektet er i henhold til den planen om utbygging og drift som er levert inn, meget lønnsomt både for staten og for utbygger. Når det gjelder unntak fra petroleumsskatteloven, er dette ikke et nytt fenomen. Dette har vært gjort tidligere i forbindelse med ny produksjonsvirksomhet. Det ble gjort i 1983 i forbindelse med et vanninjeksjonsprosjekt på Ekofisk, og det fikk for så vidt ingen følger i form av presedenseffekter i ettertid. Så det er helt naturlig for Høyre at man ser på rammevilkårene for en helt ny type gassutvinningsindustri i Norge.

Øystein Djupedal (SV): Det er klart at når man gjør prinsipløshet til en dyd, er det mulig å argumentere slik man her gjør. Men betyr det at en hvilken som helst ny

næringsvei i Norge som en eller annen har lyst til å etablere, og som Høyre har sympati for, i utgangspunktet kan forvente skattesubsidier? Betyr det at dette prinsippet om LNG-anlegg i den form vi her kjenner det, er noe nytt? Hvis man nå – jeg holder prinsipløshet utenfor – tar tak i det som er skattelovgivningens generelle bestemmelser: Høyre mener vel ikke egentlig at vi, hvis man skal starte på noe helt nytt, som ikke finnes her fra før, kan dispensere fra de generelle retningslinjene i skatteloven fordi vi mener at dette er så positivt – hvis det ikke finnes bedriftsøkonomisk lønnsomhet i dette? Det er jo det som er realiteten. Ut fra gjeldende skatteregler finnes det ikke bedriftsøkonomisk lønnsomhet i dette. Da hadde Statoil og de andre gjort dette for lenge siden, helt uavhengig av skattesubsidier. Så gir vi dem altså 2 milliarder kr på veien og sier vær så god, start! Men poenget er at dette hadde aldri blitt startet hvis ikke Stortinget hadde gjort den typen ting. Det som er det interessante, er at Høyre her innfører noe helt nytt i sin generelle næringspolitikk og sin generelle skattepolitikk, nemlig skattesubsidier i en sak der man ønsker ting etablert åpenbart av helt andre årsaker. I dagens innstilling til Odelstinget under punkt 1.3, Departementets vurderinger og forslag, står det at man ønsker å åpne Barentshavet for gassvirksomhet og oljevirkosomhet. Det er det som er hele begrunnelsen, selvfølgelig, men det sier man jo egentlig ikke høyt her i salen heller. Begrunnelsen er at man ønsker å bruke betydelige skattesubsidier for å få i gang olje- og gassvirksomhet i et område som til nå ikke har vært kommersielt utnyttet.

Mitt poeng er da: Hvis en annen næringsgrein som ikke er olje og gass, kommer til Stortinget med et ønske om skattesubsidier for å starte en ny virksomhet, kan da denne næringsgreinen eller dette selskapet i utgangspunktet forvente Høyres støtte? Er dette en prinsipløshet som man har tenkt å videreføre til andre saker, eller er dette en prinsipløshet som kun gjelder Statoil? Og det er jo et ganske pussig poeng at det er statens eget oljeselskap Høyre her ønsker å favorisere.

Torbjørn Hansen (H): Det er mange påstander i dette innlegget fra representanten Djupedal, for det første at prosjektene ikke er bedriftsøkonomisk lønnsomme. Da tar man utgangspunkt i petroleumsskattesatsen på 78 pst. Det er naturlig at Stortinget, når man har den type tung beskatning av petroleumsutvinning, ser nærmere på de skattemessige rammevilkårene når det kommer inn en helt ny type naturgassutvinning.

Det ble også påstått at det ligger inne skattesubsidier på 2 milliarder kr. Det er ikke korrekt. Jeg registrerer med interesse at SV her baserer både innlegget og merknaden på et oppslag i finansbladet «Kapital». Hvis man ser på de beregningene som er gjort av Finansdepartementet, og som også støttes av faglige utredninger, utgjør endringen i beskatningen av dette Snøhvit-prosjektet under 1 milliard kr, bare til informasjon. Det er ikke et generelt prinsipp for Høyre at man skal lage spesialregler for all type næringsvirksomhet, men her er det altså snakk om en stor, ny, omfattende utvinning av naturgass,

og i den anledning er det naturlig at vi ser nærmere på de skattemessige rammevilkårene for det.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Tore Nordtun (A): Statoil og de andre rettighetshaverne har i lengre tid vurdert utvinning av gassreserver i feltene Snøhvit, Askeladd og Albatross, og jeg er glad for at den forrige regjeringen, regjeringen Stoltenberg, la til rette for at vi kunne komme i gang i dette området. Jeg er videre glad for at den sittende regjering følger opp dette.

Når det så gjelder den videre skjebnen til dette feltet, får vi komme tilbake til det i Stortinget når hele saken om produksjon, utvinning og drift kommer opp. Men for dem som nå ønsker å gå i gang i dette området, er det viktig å vite hvilke rammebetingelser de skal ha.

Skulle en komme til den konklusjon at en vil åpne for petroleumsvirksomhet i Barentshavet med påfølgende ressursutnyttelse, vil det åpenbart kunne ha store ringvirkninger for hele denne landsdelen. Det vil komme til å bli den største industrireisningen i Finnmark noensinne. I tillegg vil denne store industrireisningen legge grunnlaget for å ta naturgass i bruk i Finnmark. Skulle anlegget bli bygd, noe jeg inderlig håper, vil det bli det første LNG-anlegget i Norge, ja i Europa. Det har store framtidsperspektiver i seg.

La meg også knytte et par kommentarer til det som har med nye rammebetingelser å gjøre. Vi har nå til behandling lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster, dvs. om utbygger, i dette tilfellet Statoil med partnere, skal få raskere fradrag på sine driftsmidler enn de ellers ville fått etter den gjeldende petroleumsløven.

I dag kan rørledning og produksjonsinnretning avskrives skattemessig med inntil 16²/₃ pst. pr. år. Forslaget som vi i dag har til behandling, vil innebære at rørledning og produksjonsinnretning kan avskrives skattemessig med inntil 33¹/₃ pst. pr. år. Det har vært reist spørsmål om staten taper mye på en slik omlegging. Anlegget vil nå bli nedskrevet over tre år istedenfor seks år i de ordinære reglene i petroleumsskatteloven, noe som vil innebære lavere inntekter for staten de første årene og tilsvarende høyere inntekter i de tre derpå følgende årene.

Det har i denne forbindelse også vært reist spørsmål om hvilke andre konsekvenser utbyggingen vil få i dette området. Jeg tenker da spesielt på det miljømessige, herunder fiskeri osv. Dette er spørsmål som denne innstillingen ikke inneholder grundige nok analyser av. Det er spørsmål som vi skal komme tilbake til i Stortinget når vi skal ta stilling til hele utbyggingen, og det blir klargjort.

Så er det blitt reist spørsmål om lønnsomheten i prosjektet, og jeg hørte i replikkordskiftet nettopp at lønnsomheten ikke var på plass uten at vi gjorde denne vrien i skatteloven, som en sa. Det er etter min oppfatning ikke riktig. Utbygger sier at det allerede i dag er lønnsomhet med den gjeldende petroleumsskatteloven. Men utbygger sier videre at risikoen i dette prosjektet er så høy at det vil være formålstjenlig å ha et annet avskrivningssystem,

slik at man er sikker på at dette vil være bedre både for staten og utbygger. Det mener jeg er riktig, og jeg håper inderlig at innstillingen får et solid flertall.

Vi støtter flertallsinnstillingen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Heidi Sørensen (SV): Jeg merker meg at representanten Nordtun framhever at det ikke er foretatt noen grundig analyse av de store miljømessige konsekvenser dette prosjektet vil innebære. Vi snakker her om en prinsipiell åpning av Barentshavet Sør for petroleumsvirksomhet.

Da man åpnet Barentshavet Sør for letevirsomhet i 1989, gjennomførte man konsekvensanalyser for letevirsomhet, og da satte man begrensninger som innebar at man i nesten halvparten av året ikke skulle få lov til å drive med petroleumsvirksomhet i det aktuelle området. Nå åpner man altså for subsidiering av et prosjekt som innebærer helårsdrift, i det området hvor man da bare kunne lete etter olje og gass halvparten av året. I tillegg kommer at dette prosjektet medfører en økning av norske CO₂-utslipp på 900 000 tonn.

Jeg vil gjerne spørre representanten Nordtun om han synes det er greit at vi som storting skal vedta å subsidiere et prosjekt før vi har behandlet om vi i det hele tatt skal gjennomføre et slikt kontroversielt prosjekt rent miljømessig.

Tore Nordtun (A): Vi er i et meget følsomt område miljømessig. Jeg er helt enig med replikanten i at vi må ha en nøye overvåking av dette og vite hva vi gjør. Men det er ikke det spørsmålet vi har til behandling i dag. Det spørsmålet skal tas grundig opp når den såkalte PUD-en – plan for produksjon, utvikling og drift – kommer til Stortinget. Så får vi da ta den politiske debatten om hva framtiden skal være for Barentshavet når det gjelder denne nye industrien.

Men vi har jo gitt tillatelse til forskning i Barentshavet på visse områder, for å se hvilke ressurser vi har og vil ha til disposisjon i dette området. Da er det også viktig å gi beskjed om hvilke rammebetingelser vi ønsker for dem som vil ta fatt og utvikle disse viktige ressursene for landsdelen og nasjonen. Hvor stor åpning vi har, hvilke miljømessige konsekvenser det vil få, hvor store CO₂-utslippene vil være osv., vil jeg komme tilbake til når vi får denne saken til behandling. I dag er det petroleumsskatteloven og en justering av avskrivningssystemet vi har til behandling. Så får vi se hva resultatet blir for utbyggerne. Og når vi da i neste omgang får hele saken til Stortinget, får vi ta debatten om fiskeriene, om miljøet osv. Jeg kunne gått inn på dette og sagt noe om hvordan disse installasjonene i Barentshavet skal være, hvis det blir en realitet, men det syns jeg ikke denne saken med det grunnlag vi i dag har i Stortinget, inviterer til.

Øystein Djupedal (SV): At Høyre i dette spørsmålet er prinsippløst, overrasker meg, for det er et eklatant brudd på det Høyre i sin alminnelighet står for. At

Arbeiderpartiet velger å dispensere fra de generelle skattebestemmelsene, overrasker meg ikke, for Arbeiderpartiet er tradisjonelt prinsippløst i alle slike spørsmål.

Men hvis man tar Nordtuns resonnement om at her finnes det lønnsomhet, men risikoen er for stor og derfor må staten gi subsidier så man skal være sikker på at man får gevinst fra selskapets side, må jeg spørre representanten Nordtun: Hvis jeg hadde tenkt å starte en pølsebod, og jeg tror det finnes lønnsomhet i dette prosjektet, jeg tror jeg skal selge nok pølser til at jeg skal få et utkomme av denne pølseboden, og jeg går til Nordtun og sier at jeg er usikker, risikoen er ganske stor for at det kanskje ikke er lønnsomhet i dette, og derfor vil jeg gjerne ha en skatte-subsidie på veien så jeg er helt sikker på at min pølsebod går med overskudd, hva ville Nordtun da ha sagt? Hvis man i utgangspunktet skal gjøre den typen resonnement i forbindelse med skattelovgivningen som hr. Nordtun nå gjør seg til talsmann for, kommer vi selvfølgelig helt galt av sted. Det vet Nordtun, og det er derfor han føler seg svært ubekvem med denne innstillingen. Det er derfor komiteens flertall ikke har skrevet et eneste ord i denne innstillingen. De har bare sluttet seg til departementet, for hvert ord man skriver i en innstilling, vil kunne bli brukt mot en i neste runde.

Selvfølgelig er dette et eklatant brudd på alt i alminnelig norsk skattelovgivning. Hvis man tar utgangspunkt i hvordan petroleumsskatten kom opp i et av de siste vedtak Stortinget gjorde før sommeren, var denne saken så viktig at fraksjonslederne i finanskomiteen hele vinteren og våren var i Finansdepartementet for å avklare alle uavklarte spørsmål, slik at det ikke fremstod som det var tvil når dette ble vedtatt i Stortinget – og med store dissenser. Det hadde gitt et usikkert signal til markedet, til selskapene, hvis det ble stor debatt om vår petroleumsskattelovgivning. Så kommer den første saken på bordet etterpå, og at Arbeiderpartiet der er prinsippløst, har vi visst fra lang tid tilbake, men at stortingsflertallet skal dispensere fra alminnelig skattelovgivning – og særlig hr. Nordtun, som jo er skatteeksperten i Arbeiderpartiet – er meget, meget nedslående.

Tore Nordtun (A): Jeg må innrømme når Djupedal snakker om sin pølsebod, at jeg hadde vært bekymret hvis det var Djupedal som så meg komme i køen og han skulle selge meg en pølse, for hva som var inni pølsen.

Men til dette at vi skulle være prinsippløse i alle slike spørsmål: Arbeiderpartiet er overhodet ikke prinsippløst i denne saken. Det er ikke en subsidie, en direkte innsprøyting, vi går inn med her, overhodet ikke. Vi inviterer til en endring i avskrivningsreglene for denne type utbygging, slik at man kan gis muligheten til det når risikoen er så stor. Denne saken er knyttet til en eneste sak i petroleumsskattelovgivningen, og det er til LNG-anlegg. Det vil ikke bli slik at kreti og pleti langs hele Norskekysten som driver petroleumsutvikling, kan påberope seg denne paragrafen, overhodet ikke. Det er ett anlegg, det er et LNG-anlegg, og det er det eneste slike anlegget i hele Nord-Europa. Vi har vært med tidligere og laget spesielle løsninger for å få tingene til, bl.a. på Ekofisk-

feltet. Jeg må si til Djupedal at jeg er stolt over å være med på en skattelovgivning som kan få ting til å fungere i Norge, få virksomheter i gang og sysselsettingen opp og skape velferd i samfunnet.

Øystein Djupedal (SV): Jeg skjønner at det er svært vanskelig for Arbeiderpartiet å snakke om prinsipielle sider i et slikt spørsmål hvor man så definitivt fraviker det som er Arbeiderpartiets alminnelige politikk. Men jeg vil likevel tillate meg å være litt prinsipiell igjen. Hvis jeg skal starte en pølsebod med pølser av struts – jeg vet ikke om det finnes strutsepølser i Norge, men la meg bare si at det ikke finnes – og jeg mener at det finnes et stort marked for dette, det finnes ingen andre strutseprodusenter eller strutseselgere i hele Norge, jeg er den første som gjør dette, men risikoen er ganske stor, mener Nordtun da at jeg skal få en skattesubsidie fordi jeg tar den risikoen med noe helt nytt? Det er denne grenseløse prinsipløsheten knyttet til at man sier at det er bare ett LNG-anlegg i Norge! Dette er for øvrig feil, det finnes et annet lite anlegg, men det er ikke det viktige. Poenget er at dette selvfølgelig vil skape presedens i lovgivningen. Det betyr at andre typer anlegg – ikke nødvendigvis LNG-anlegg, men en ny type anlegg som kommer i Nordsjøen, som ikke finnes fra før – vil kunne komme og si: Ja, men se på Snøhvit da, der gav dere glatt bort 2 milliarder kr for å få dette i gang, det betyr at vi vil ha det samme. Det er denne presedensvirkningen, det er denne prinsipløsheten som Nordtun i enhver annen sammenheng i skattelovgivningen advarer sterkt imot, og som ikke minst den tidligere finansministeren advarer sterkt imot, jeg reagerer på. Hele grunnlaget for skattelovgivningen er at det ikke skal finnes all verdens smutthull og skattesubsidier og hva det ellers måtte være, som Nordtun her gjør seg til talsmann for.

Jeg har ingenting imot, saklig sett, hvis man ser bort fra alle miljø- og ressursstandpunkt, at det er mulig å starte virksomhet der det ikke finnes virksomhet før. Men da må man ta utgangspunkt i de generelle skattebestemmelsene som her finnes. La meg da bare avslutningsvis spørre Nordtun: Er han enig i at denne skatte-subsidien ligger på anslagsvis ca. 2 milliarder kr? Og er han enig i at dette anlegget aldri ville ha vært realisert hvis ikke staten hadde gitt denne gaven til Statoil?

Tore Nordtun (A): Jeg føler det ikke helt bekvemt når vi hele tiden sammenlikner utbyggingen av Snøhvit-feltet med en pølsebod. Djupedal utvider nå pølseboden til å omfatte struts. Jeg må si at det er litt forskjell her i dimensjoner. Jeg forholder meg i innstillingen ikke til en pølsebod, men til Snøhvit-anleggene som det er tenkt skal føre til en industriutvikling i Nord-Norge, i Finnmark, i Barentshavet. Det er snakk om det som er kjernen her, slik som jeg oppfattet Djupedals spørsmål til meg: Er vi på en glideskala når det gjelder skattepolitikken innenfor denne virksomheten? Har vi ingen prinsipper? Etter min oppfatning har vi meget solide og gode prinsipper i petroleumsskattelovgivningen i Norge. Petroleumskattebeskatningen har ligget fast over mange, mange år, og

senest i vår stadfestede Stortinget med overveldende flertall at den ligger ganske fast framover.

Når det så gjelder dette anlegget som vi snakker om i dag, viser jeg bl.a. til Ot.prp. nr. 16, side 3, første spalte midt på siden, der det er helt tydeliggjort og helt klart at dette gjelder LNG-anlegg, altså flytende gassanlegg. De har vi ikke mange av nå, og det er knyttet til dette. Vi gjør en endring i skattelovgivningen på avskrivningsreglene i forhold til denne type anlegg, som gjør at risikoen ikke skal bli så stor. Det er i dag lønnsomt med den skattelovgivningen som vi har, det vil bli det òg, men vi tar høyde for en viss risiko i dette området. Så vi kan si at hvis det miljømessige osv. er på plass, skal iallfall også rammebetingelsene ligge på plass, slik at dette ikke skal bli til hinder for å drive en utvikling på dette området.

Jeg gleder meg til neste debatt sammen med Djupedal – hvis denne saken kommer til Stortinget, noe jeg håper – når vi skal snakke om det miljømessige perspektivet i forbindelse med produksjon, utviding og drift. Da skal vi ta det oppgjøret.

Presidenten: Presidenten vil uttrykke at vanligvis er vel det største problemet i pølseboden å velge mellom wiener og grill.

Replikordskiftet er dermed avsluttet.

Gjermund Hagesæter (FrP): Denne saka som vi har til behandling i dag, er ei viktig sak, spesielt for dei nordlegaste delane av Noreg. Det saka dreier seg om, er om vi skal godta nedskrivning over tre år i staden for seks år for storskala LNG-anlegg i Noreg. Dette betyr mindre skatteinntekter dei tre første åra og tilsvarende meir skatteinntekter dei tre neste åra. Etter ei noverdiberekning vil dette bety eit teoretisk, lite skattetao for staten og ein teoretisk skattegevinst for utbyggjar.

Denne endringa er likevel nødvendig for at vi skal få lagt dei økonomiske rammevilkåra til rette for utbygging av denne typen anlegg i Noreg.

I første omgang dreier dette seg om, som nemnt, at vi ønskjer å leggje forholda til rette for utbygging av Snøhvit-feltet. Alt tyder nemleg på at dersom vi ikkje aukar avskrivingssatsane som foreslått i innstillinga, vil vi heller ikkje få til ei utbygging av Snøhvit-feltet, med dei konsekvensane det har. Inntektene frå heile dette anlegget skal som nemnt også skattleggjast med 78 pst. og ikkje med 28 pst. Å framstille dette som ei subsidiering er derfor etter mi oppfatning i beste fall ei misforståing av kva dette dreier seg om. Det er nemleg ikkje snakk om noka overføring av subsidiar eller offentlege midlar til dette prosjektet. Kontantstraumen går nemleg utelukkande den motsette vegen i form av skatteinntekter til det offentlege. Dersom vi ikkje aukar avskrivingssatsane, vil vi ikkje få realisert prosjektet og heller ikkje få inn skatteinntekter på prosjektet.

Dersom vi derimot aukar avskrivingssatsane, vil vi få realisert prosjektet og også få inn titals milliardar i ekstra skatteinntekter som sikkert kan komme godt med, i den grad vi ein eller annan gong inn i framtida finn rom for å bruke noko av desse pengane.

I tillegg til dette vil prosjektet gi arbeid til mange. Det vil gi kompetanseoppbygging, og det vil vere ei vitamin-innsprøyting for store delar av Nord-Noreg. Nord-Noreg treng også fleire bein å stå på, og i så måte er dette eit kjærkomme prosjekt, som kan skape mange positive ringverknader. For oss som er opptatt av verdiskaping og Distrikts-Noreg, er dette ei veldig god sak. Det kan derfor ikkje vere dei økonomiske sidene som gjer at SV, Senterpartiet og eventuelle enkeltrepresentantar frå andre parti er imot dette prosjektet.

Eg oppfatar det slik at enkelte av motstandarane bruker denne saka, som dreier seg om ei endring av petroleumsskatteloven, til å stanse eit prosjekt som dei av sær-eigne miljømessige omsyn er imot. Det er faktisk litt interessant, for då innrømmer jo desse representantane også at skattlette gir auka verdiskaping og nye arbeidsplassar. Det siste er noko som Framstegspartiet er einig i og kan slutte oss til, men vi ønskjer altså ein realisasjon av dette prosjektet. Framstegspartiet vil derfor støtte innstillinga om auka avskrivingsattsar for denne typen anlegg.

Øystein Djupedal (SV): Dette er et prosjekt som aldri bør realiseres, kort og godt fordi det ikke finnes samfunnsøkonomisk eller bedriftsøkonomisk lønnsomt – verken fra et økologisk ståsted eller fra et ståsted knyttet til ressursforvaltning. Kort sagt er dette et prosjekt som Statoil i utgangspunktet la i skuffen fordi prosjektet hadde stor risiko og ingen lønnsomhet ved seg, inntil noen politikere gjerne skulle sikre seg gjenvalg og drog det opp av skuffen og sørget for de nødvendige skattesubsidier, som gjorde at dette prosjektet i Odelstinget i dag sannsynligvis får denne skattelettelsen som man så lenge har ønsket.

Dette er en betydelig skattelettelse til ett selskap, og det er en betydelig dispensasjon fra den alminnelige skatteregelen. I tidligere replikkordskifter i dag har jeg prøvd å påpeke hvor urimelig denne skattesubsidien er, og hvor grenseløst prinsippløse enkelte kan være for å få realisert prosjekter.

La meg derfor få lov til å sitere litt fra det kjente SV-organet Kapital, som i et nummer for ikke så lang tid tilbake hadde en artikkel med følgende overskrift: «Regjeringen ville subsidiere Snøhvit: To ubevilgede milliarder». Jeg siterer fra artikkelen:

«Finansdepartementet har foreslått å bevilge nesten to milliarder kroner i skattelette til Snøhvit-prosjektet. De har bare unnlatt å nevne beløpet.

Finansdepartementet har foreslått å endre skattereglene for Snøhvit-feltet utenfor Finnmark. Morsomt nok later departementet som om endringen er generell. I virkeligheten er den skreddersydd for Snøhvit.

Finansdepartementet vil verken bekrefte tall eller innrømme at de i det hele tatt har regnet på effekten av endringene i avskrivningsreglene. Tidligere finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen på sin side mener at skatteletten til Snøhvit-feltet er på en milliard kroner. Det er riv, ruskende galt.

Det eneste vi finner i innstillingen til Stortinget fra Odelstinget er at nåverditapet av endringen, med en risikofri diskonteringsrente, er beregnet til å være fire prosent av de totale investeringene. Men fire prosent av Snøhvit-investeringene på 35 milliarder er ikke én milliard, men 1,4 milliarder. Bruker vi en risikojustert rente, som Statoil må bruke, øker effekten til nesten to milliarder ... Dobbelt så mye som Schjøtt-Pedersen selv mener.»

Jeg kunne for så vidt ha sitert videre fra en ellers utmerket artikkel i Kapital, men dette underbygger det som er poenget mitt, og som er poenget i dagens debatt. Det finnes mange sterke argumenter i tilknytning til ressursforvaltning og miljø som gjør at dette prosjektet aldri bør realiseres, men ut fra en helt alminnelig skattemessig debatt, som dette da kanskje i hovedsak er, bør det ikke realiseres.

I tillegg til subsidien på 2 milliarder kr for å få i gang et prosjekt som er ulønnsomt, vil dette også ha andre samfunnsmessige kostnader. Disse knyttes spesielt til utslippene av CO₂ som vil bli i prosjektet.

SV stilte den 18. oktober Finansdepartementet et spørsmål som lyder:

«Kan departementet gi et anslag på de samfunnsmessige kostnadene ved å redusere øvrige CO₂-utslipp i Norge tilsvarende de totale CO₂-utslippene fra utvinningen av Snøhvitgassen, inkludert LNG-anlegget?»

Finansdepartementet skriver et langt svar, men jeg skal lese konklusjonen:

«Hvis disse gjennomsnittskostnadene legges til grunn,» – og da er det snakk om en kostpris på 125 kr, slik det er lagt til grunn i Grønn skattekommisjons utregninger – «kan den samfunnsøkonomiske kostnaden ved å redusere utslippene» – altså i det øvrige Norge – «med ytterligere 0,9 millioner tonn CO₂-ekvivalenter gjennom tiltak i Norge anslås til om lag 360 millioner 2001-kroner i *Alternativet med en internasjonal avtale* og 890 millioner 2001-kroner i *Alternativet med nasjonal gjennomføring*.»

Så skriver departementet lakonisk nederst at dette viser hvor viktig det er å få til en Kyoto-avtale. Og det er vi enig i.

Så må man forutsette at dette skal tas nasjonalt, for dette er tross alt nasjonale utslipp. SV er helt for at det finnes ulike internasjonale avtaler for dette, men hovedtyngden av våre utslipp må tas nasjonalt. Det betyr at vi i tillegg til de to milliardene som vi skal subsidiere dette anlegget med, vil få en samfunnsmessig kostnad på et sted mellom 360 mill. kr og 890 mill. kr i 2001-kroner. Da nærmer vi oss snart 3 milliarder kr i skatter og ulike subsidier som samfunnet for øvrig må dekke av dette prosjektet.

Så kan man jo spørre seg hvorfor – og det må jeg jo si også er litt uklart, når man hører de ulike som forsvarer dette prosjektet. Grunnen til at man ønsker dette, er selvfølgelig at man ønsker å åpne Barentshavet for kommersiell olje- og gassproduksjon. Det man her ønsker å gjøre, er å gi en betydelig subsidie i starten for å få på plass et røranlegg, få på plass de første installasjonene og gjøre

det rimeligere i neste omgang å knytte seg til dette eksisterende anlegget, og på den måten få en betydelig aktivitet i Barentshavet. Det er jo det langsiktige målet. Og her prøver man å late som at dette er ting man skal komme tilbake til, knyttet til den meldingen som Regjeringen har varslet om hvordan de ressurs- og miljømessige forhold i Barentshavet skal håndteres.

Men hvis man tenker helt praktisk og logisk på dette, gir man i dag en tillatelse til å åpne et havområde for kommersiell utnyttelse som etter vår vurdering og etter de fleste faginstansers vurdering aldri skulle ha vært åpnet. Det er jo da ikke uten grunn at samtlige faginstanser som har uttalt seg om dette prosjektet, advarer mot det – Statens forurensningstilsyn og alle innenfor det som heter miljøorganisasjoner, og som har uttalerett, i tillegg til det som dreier seg om fiskeri og ressursforvaltning, fra Fiskarlaget og hele veien nedover. Det er heller ikke sånn at man står der og tar bølgen oppe i Finnmark for alle disse angivelige arbeidsplassene som her skal komme. Tvert imot er motstanden i Finnmark betydelig, og det er jo fordi Hammerfest lever av fisk. Hammerfest lever av fisk, og det gjør Finnmark i sin alminnelighet også. Risikomomentene ved kommersiell gass- og oljeutvinning i et av verdens mest sårbare havområder er svært store. Det er grunnen til at Finnmarks befolkning er meget tvilende til om dette prosjektet bør realiseres. For i det øyeblikket det skjer et eller annet i Barentshavet knyttet til dette – la det være forurensning, la det være utslipp, la det være hva det måtte være – har selvfølgelig eksporten av vår fisk mye dårligere vilkår.

I tillegg kommer det som et relativt åpenbart poeng, at dette over tid selvfølgelig også kan ødelegge ressursgrunnlaget, slik at fiskeriene, som i dag er en viktig bærebjelke i næringslivet i Finnmark, vil ha færre ben å stå på.

Barentshavet er et av verdens aller viktigste gyteområder for den nordarktiske torsken. I tillegg til alle de argumenter man nå ellers har anført mot dette anlegget, er det kanskje det viktigste, sett fra et nasjonalt ståsted. For det betyr at dette havområdet ikke bare er norsk, det er et felles havområde for hele verden som må forvaltes i takt med de beste økologiske tradisjoner vi har, til glede for Norge, til glede for andre land, og til glede for kommende generasjoner.

Vi snakker om et ekstremt vanskelig havområde, knyttet til meteorologi, med en gjennomsnittlig bølgehøyde på over to meter gjennom hele året – på det verste selvfølgelig langt over det. Det betyr at i det øyeblikket det skjer et eller annet, vil det tross all tenkbar teknologi som i dag eksisterer, være svært vanskelig å prøve å minimalisere et utslipp.

Nå har flere her sagt at man skal komme tilbake til alle disse spørsmålene på en senere tid, og det skal selvfølgelig SV med glede også gjøre. Men det finnes så langt jeg klarer å se, ikke et eneste substansielt argument for at Odelstinget i dag skal gjøre det vedtaket man gjør. Hvis man hadde hatt de pengene som man her ønsker å investere, i Finnmark, ville enhver annen tenkbar investering gi flere arbeidsplasser, større ringvirkninger for

næringslivet og større stabilitet for lokalbefolkningen når det gjelder arbeidsplasser – og ikke minst i et økologisk perspektiv gi mindre fare for at det skulle medføre større utslipp.

Denne debatten kommer SV gjerne tilbake til, men la meg allikevel avslutte med følgende, som jo er SVs hovedpoeng i dagens odelstingsdebatt:

Hvis denne prinsipløsheten som Høyre og Arbeiderpartiet nå står i spissen for knyttet til selektiv næringsstøtte til ett selskap, til én bransje, kan danne presedens, ser SV med glede fram til det. Vi er ikke prinsipielt motstander av å gi selektiv næringsstøtte når det kan være nødvendig. Men i dette prosjektet er det aldeles hårreisende, særlig med tanke på at det siste Stortinget gjorde i vår, var å vedta en ny petroleumsskattelov der følgende prinsipp var hellig: Det som er lønnsomt før skatt, skal være lønnsomt etter skatt. Det som er ulønnsomt før skatt, skal være ulønnsomt etter skatt. Her dispenserer man fra det første, hellige prinsipp i petroleumsskattelovgivning, som var så viktig at både jeg, hr. Nordtun, fru Jensen og hr. Børge Brende, som den gang satt i finanskomiteen, gjentatte ganger var i Finansdepartementet for å sørge for at det ikke ble bråk i Stortinget når denne saken kom, for det kunne gi et uklart signal til markedet. Vi måtte ikke ha store dissenser i det som gjaldt den norske stats viktigste enkeltinntektskilde. Og det var vi selvfølgelig enig i. I den første saken Odelstinget får på sitt bord, velger så det samme flertall å dispensere fra det som var et veldig hellig prinsipp så sent som i juni i år.

På vegne av SVs gruppe vil jeg allerede melde, som presidenten selvfølgelig har forstått, at vi vil gå mot dagens innstilling. Vi har ikke behov for egne forslag, for disse endringene i skatteloven mener vi ikke bør vedtas.

Presidenten: Det skal vi ivareta ved voteringen. Det blir replikkordskifte.

Gjermund Hagesæter (FrP): Eg stiller spørsmål ved ordbruken til Djupedal når det gjeld omgrepet subsidiar. Uansett er dette eit prosjekt, om ein får realisert det, som vil medføre at vi får titals milliardar i skatt til det offentlege. Og alt tyder på at dersom ein ikkje føretar denne endringa i avskrivingsattsane, vil ikkje desse pengane tilflyte det offentlege. Det er altså inga overføring av midlar frå det offentlege til utbyggjaren, likevel seier representanten Djupedal at ein subsidierer, og at det er samfunnet som må dekkje desse subsidiane. Eg synest dette er ein interessant bruk av omgrepet subsidiar. Eg lurar då på, når Sosialistisk Venstreparti f.eks. foreslår skattelette til dei lavtlønte: Reknar ein då dette som ei form for subsidie eller yting, eller gjeld det berre når det er skattelette eller endring i avskrivingsattsane for næringslivet? Er det berre då det er snakk om subsidiar, eller er det på andre skatteområde òg?

Øystein Djupedal (SV): Dette er ikke en filologisk debatt – selv om jeg også gjerne deltar i dem – men begrepet subsidier dreier seg selvfølgelig om unntak fra generell lovgivning. I det øyeblikket jeg gir meg selv skatte-

lettelser, men ikke de andre rundt meg som jeg ellers skal likebehandle, snakker vi om subsidier.

Dagens Næringsliv skrev f.eks. den 19. oktober under overskriften «Stopp Snøhvit» at det er litt drøyt å subsidiere klimautslipp.

Begrepet subsidier er selvfølgelig det eneste riktige begrepet i denne sammenhengen, fordi en må gi en skattelettelse som de facto er en subsidie for å få i gang et prosjekt. Hadde det vært som hr. Nordtun i en tidligere replikk til meg sa, at dette prosjektet er lønnsomt, men det er stor risiko ved det, derfor må vi gi det en skattelettelse, så er det selvfølgelig det samme som at staten taper de inntektene som staten ellers ville fått – ergo er dette en subsidie. Og dette er ikke en filologisk debatt. Dette er en rent praktisk, politisk debatt.

Mitt utgangspunkt har hele tiden vært følgende: Det er nettopp denne dispensasjonen, denne subsidien, i den generelle skattelovgivning som er det mest alvorlige med dette. Det vil selvfølgelig danne presedens for andre anlegg. Det er jo derfor Statoil nå sannsynligvis gjør dette. For Statoil er ikke entusiastisk for det. Statoil ser risikoen ved det. Men Statoil har merket det politiske presset fra særlig Arbeiderpartiet og Høyre for å få i gang dette. Det Statoil selvfølgelig også ser, er følgende: I det øyeblikket Stortinget dispenserer fra den generelle skattelovgivning én gang, kan vi selvfølgelig få det til en gang til. Og det vil være i selskapets interesse. Derfor går Statoil nå inn og realiserer dette prosjektet, men med mange bange anelser inni seg, for de vet utmerket godt at risikoen, ikke bare økonomisk, men kanskje særlig knyttet til det å starte kommersiell utbygging i et så sårbart havområde, er stor. Og i det øyeblikket det smeller i Barentshavet, er det ikke Stortinget som sitter med ansvaret, da er det Statoil som operatør som sitter med ansvaret. Derfor fins det ingen entusiasme for dette i Statoil.

Gjermund Hagesæter (FrP): Eg må først seie at dette er ei generell endring,

Elles følte eg ikkje at eg fekk svar på det siste spørsmålet som eg stilte til hr. Djupedal, om Sosialistisk Venstreparti reknar all skattelette, f.eks. også til dei lavtlønte, som ei form for subsidie, eller om dette berre gjeld næringsverksemd.

Øystein Djupedal (SV): Jeg vet ikke hvor grundig jeg skal ta dette. Det som ligger i subsidieelementet i dette, er endring i avskrivningsregler, og de er generelle. Avskrivningsreglene er generelle, og ikke spesielt knyttet til LNG-anlegg. Det betyr selvfølgelig at når man endrer avskrivningsreglene her, så kan man gjøre det fordi man sier dette gjelder et LNG-anlegg, og ikke noe annet. Men det er klart at avskrivningssatsene for Nordsjøen er akkurat som avskrivningssatsen generelt. Det har finanskomiteen brukt betydelig tid på de siste årene. Når det gjelder kontormaskiner, enhver investering, har skatteloven en avskrivningstid. Hvis man endrer avskrivningstiden for kontormaskiner for ett selskap, og sier at det gjelder en spesiell type kontormaskin, det gjelder ikke generelt, så er det selvfølgelig en skattemessig subsidie

som ligger i dette. Og det vil man i sin alminnelighet ikke gjøre.

Det som er interessant her, er at man argumenterer med at dette gjelder et LNG-anlegg, det finnes ingen andre slike anlegg. Men hvis man ser på den generelle konkurransepolitikken som Norge er underkastet gjennom EØS-avtalen og andre avtaler, er dette helt i grenseland, om ikke over grenseland. Jeg vil anta at man etter EUs konkurranselovgivning – hvis man ikke kan bruke andre argumenter – vil si: Ja, dette er i strid med det generelle konkurransereglementet som fins. Det er ikke veldig ofte jeg bruker den type argument fra Stortingets talerstol, men jeg sier det rett og slett fordi dette viser hvordan departementet bruker denne bestemmelsen for et LNG-anlegg som en gummistrikk for å prøve å unndra seg generelle konkurransebestemmelser som departementet i sin alminnelighet ellers er de sterkeste forsvarene av.

Det som er interessant å se, er at til og med Fremskrittspartiet, som generelt er for andre rammebetingelser enn det SV er, men selvfølgelig for like rammebetingelser, her er akkurat like prinsipløse som resten av Stortinget – akkurat like prinsipløse! Vi synes at disse arbeidsplassene i Finnmark er så uendelig viktige at vi bryr oss ikke om hvilke prinsipper man i alminnelighet ellers snakker om i denne sal. Det er mitt hovedpoeng, og derfor bør dette ikke realiseres.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Björg Tørresdal (KrF): Flertallet i komiteen, inkludert medlemmene fra Kristelig Folkeparti, har gitt sin tilslutning til forslaget til endringer i petroleumsskatteloven i Ot.prp. nr. 16.

De foreslåtte endringer i loven går i hovedsak ut på en dobling av avskrivningssatsene for investeringer i forbindelse med produksjon og rørtransport av gass som skal nedkjøles til flytende form. Det innebærer lavere skatteinntekter for staten de første årene og tilsvarende høyere de neste årene. Dette gir et tap for staten og en tilsvarende gevinst for selskapene.

Forslaget til endringer i petroleumsskatteloven legger til rette de skattemessige rammebetingelsene for feltutbygginger som forutsetter bygging av storskala LNG-anlegg, slik som i planene for utbygging av Snøhvit-feltet.

Det er viktig å presisere at lovforslaget kun omhandler de skattemessige forhold, ikke de miljømessige vurderinger ved en utbygging. De miljømessige vurderinger er en egen sak. Med forslaget til endringer av petroleumsskatteloven legges de økonomiske rammebetingelsene. Jeg vil peke på at også de miljømessige innvendingene skal få en grundig behandling i en egen sak, og at innvendingene fra aktuelle fagmyndigheter blir tatt hensyn til.

Det er ingen grunn til å legge skjul på at det ved spørsmålet om utbygging av gassfeltet Snøhvit er en vanskelig vurdering som det knytter seg mange dilemmaer til. På den ene siden representerer utbyggingen en mulighet for den nordlige landsdel til å høste fruktene av petroleumssaktiviteten og de ressursene dette landet er

rikt på, som andre landsdeler og distrikter har hatt stor glede av. På den andre siden er det grunn til å rette stor oppmerksomhet mot de utfordringer utbyggingen representerer når det gjelder hensynet til miljøet.

Det er fra flere hold reist kritikk over mangelfull konsekvensutredning og over at man i saksbehandlingen ikke har tatt tid til å behandle de miljømessige innvendingene fra høringsinstansene.

Gjennom forhandlingene på Sem ble partiene som utgjør Samarbeidsregjeringen, derfor enige om å forskyve prosjektet i tid, slik at man kunne ta mer tid på å gå gjennom de miljømessige innvendingene fra høringsinstansene og ta hensyn til disse i den videre behandlingen.

På bakgrunn av en slik gjennomgang og behandling der innvendingene blir tatt hensyn til, kan Kristelig Folkeparti akseptere Snøhvit-prosjektet og de forslag til endringer i petroleumsskatteloven som er lagt fram i Ot.prp. nr 16.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Heidi Sørensen (SV): Denne saken handler om endring av petroleumsskatteloven. Endringer av skatteloven er kanskje noe av det som i aller størst grad påvirker om vi får en mer miljøvennlig utvikling, eller om vi går i motsatt retning. Vi har nesten ingen tyngre virkemidler enn skatter og avgifter når vi skal påvirke utviklingen for framtiden. Kristelig Folkeparti er blant de mange partiene på Stortinget som i sitt program sier at de ønsker en grønn skattevridning – mer skatt på forbruk og forurensning, og mindre skatt på arbeid og kapital. Når vi nå vedtar å subsidiere et prosjekt som kan være miljøfarlig i Barentshavet, og som innebærer et utslipp på 900 000 tonn CO₂, er dette det motsatte av en grønn skattevridning.

Jeg har lyst til å spørre Kristelig Folkeparti: Betyr det ingenting at vi nå vedtar subsidiene først, og så skal vi komme tilbake etterpå og snakke om de miljømessige konsekvensene? Er det ikke slik at endringer i skatte-reglene er det som avgjør om vi får økt forurensning, eller om vi får en mer miljøvennlig utvikling? Eller er det slik at Kristelig Folkeparti har gitt opp å snakke om en grønn skattevridning?

Björg Tørresdal (KrF): Det er vel kjent, og det er ingen grunn til å legge skjul på, at det har vært stor skepsis til Snøhvit-utbyggingen i Kristelig Folkeparti. Jeg forstår spørsmålet til representanten, men det er viktig å skille mellom to saker. Dette handler om skattelovgivningen. Utbyggingen skal få en miljømessig vurdering. Representanten fra SV er fullstendig klar over at det har og vil være et flertall i denne sal som er positiv til utbygging. Det har det vært både før og etter valget. Kristelig Folkeparti kan velge å stille seg utenfor, eller å være med og påvirke slik at de miljømessige innvendingene får en grundig behandling, og at innvendingene fra myndighetene blir tatt hensyn til. Kristelig Folkeparti har på de premissene og med det utgangspunkt gitt et konstruktivt bidrag i Sem-erklæringen, og legger altså opp til at en miljømessig vurdering vil skje. Jeg antar at også SV er

glad for at man har lagt en slik vurdering inn i behandlingen.

Jeg tror vi skal skille mellom dette og de grønne skatter, og ta debatten som går på miljø, når den debatten kommer.

Heidi Sørensen (SV): SV er selvsagt alltid glad for at de miljømessige konsekvensene blir utredet mer grundig enn det det var lagt opp til i utgangspunktet.

Jeg må si til representanten fra Kristelig Folkeparti at jeg ofte skjønner, og har forståelse for, de strategiske vurderinger det partiet gjør for å få til mest mulig miljøpolitikk. Men i dette tilfellet har jeg vanskelig for å følge resonnementet. Her går man altså inn for en subsidie av et prosjekt som vil slippe ut 900 000 tonn CO₂. Vi må huske på at et av Naturkraft AS' gasskraftverk på Vestlandet ville ha sluppet ut 1,1 million tonn CO₂, altså litt mer enn det planlagte LNG-anlegget. Det er et spørsmål jeg har stor respekt for at statsminister Bondevik valgte å gå på. Hvorfor man håndterer denne saken så annerledes enn det man gjorde med de ordinære forurensende gasskraftverkene på Vestlandet er det for meg ubegripelig å forstå. Og så er det nå vi diskuterer om vi skal ha en miljøvennlig eller en ikke miljøvennlig skatteinnretning, som da ligger til grunn for om vi skal øke forurensningen eller ikke.

Björg Tørresdal (KrF): Jeg vil gjerne gjenta det jeg sa innledningsvis. Det var etablert et flertall for Snøhvit-prosjektet i denne sal, og Kristelig Folkeparti ønsker å være med og påvirke, slik at vi får tatt de miljømessige vurderingene.

Det er rett at det er viktig for Kristelig Folkeparti å være med i miljødebatten, og det er rett for Kristelig Folkeparti fortsatt å ha et standpunkt når det gjelder forurensende gasskraftverk – og det holder vi fast på. Men jeg tror også man har forståelse for i SV at når det er et etablert et flertall, er det viktig å være på banen og sørge for en runde til som vil gi en miljømessig vurdering. Og det er Kristelig Folkepartis miljøbidrag.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Morten Lund (Sp): Senterpartiet vil gå imot den foreslåtte endringen av petroleumsskatteloven. Vi mener, som SV, at de prinsippene som nylig er vedtatt for skattlegging av petroleumsvirksomhet skal følges også i denne saken. Vi er redd for smitteeffekten av ikke å fastholde det prinsipp som det ble bred enighet om, etter en omfattende prosess, og i så nær fortid. Også oljeselskapene ber om forutsigbare rammevilkår, og bør få det.

Den infrastruktur som denne proposisjonen omhandler, i første rekke for utbygging av Snøhvit-feltet, vil ifølge proposisjonen også «lette utvinning av andre gassforekomster i denne delen av den norske kontinentalsokkelen», som det står.

Senterpartiet har programfestet at olje- og gassutvinning i Barentshavet ikke skal godkjennes. Vi mener videre at det må stilles krav om at søknader om leteboring

(Morten Lund)

skal inneholde en utredning om bl.a. miljøkonsekvensene ved helårsdrift. Så vidt jeg skjønner, sier SFT nå klart fra om at de innleverte konsekvensanalysene knyttet til driftssøknaden når det gjelder Snøhvit-feltet, ikke på noen måte holder mål.

Senterpartiet synes det er svært betenkelig at flertallet vil vedta økonomiske stimulanser til en utbygging som senere kan få tommelen ned av hensyn til havmiljøet og gyte- og oppvekstområder for viktige fiskebestander. Jeg håper inderlig det er slik at det finnes vilje blant flertallet til å vurdere saken skikkelig når den kommer, med disse miljøkonsekvensene utredet. Men jeg er ikke helt sikker på at det er tilfellet.

Det er et svært sårbart og verdifullt område vi snakker om. Også fisken gir arbeidsplasser og ringvirkninger, og det er ringvirkninger og arbeidsplasser som er langsiktig basert.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Enkelte utbygginger av gassfelt vil ha en slik avstand til markedene at de vanskelig kan bringe gassen fram i rør, slik vi tradisjonelt har gjort. Storskala LNG-teknologi gjør det mulig å foreta utbygginger der feltene ligger langt fra markedene og langt fra allerede etablerte gassrørledninger.

Det er ikke tidligere bygd storskala LNG-anlegg i Norge. Samtidig viser internasjonale erfaringer at utbygging av slike anlegg ofte ligger slik til at det er særskilte regler for beskatningen av slike anlegg.

De lovendringene som Odelstinget i dag ser ut til å gi sin tilslutning til, innebærer generelle endringer i lovgivningen for erverv av rørledning og produksjonsinnretning for slike storskala LNG-anlegg, som dermed også vil gjelde senere utbygging av storskala LNG-anlegg andre steder enn det som nå er det mest aktuelle.

Det første prosjektet hvor reglene får betydning, er jo en eventuell utbygging av Snøhvit-prosjektet i Barentshavet. En utbygging av Snøhvit vil åpne Barentshavet for petroleumssaktivitet. Snøhvit er det første prosjektet i Barentshavet. Dersom det realiseres, vil det være med på å åpne en ny petroleumssprovinns på norsk sokkel. Arbeiderpartiet ser på prosjektet som en viktig mulighet til også å dra den nordligste landsdelen med i norsk gassaktivitet.

I tillegg til den nasjonale betydning som det har at man får tilgang til de gassressursene som er i området, har en eventuell utbygging også betydelige regionale virkninger med hensyn til både arbeidsplasser, infrastruktur og næringsvirksomhet.

En utbygging av Snøhvit-feltet vil være den største industriutbygging som noen gang er gjennomført i Nord-Norge. Kysten av Finnmark har hatt nedgang både i sysselsetting og i befolkning. Bygging av en LNG-fabrikk vil kunne gi en direkte sysselsettingsvirkning på ca. 180 personer, og konsekvensanalysene viser at en utbygging trolig vil gi en sysselsettingseffekt på mellom 300 og 400 arbeidsplasser. I tillegg kommer mulig ytterligere industriaktivitet.

Arbeiderpartiet ser positivt på en eventuell utbyggingmulighet. Selvsagt skal man vurdere grundig de ulike aspektene når planen for utbygging og drift kommer til behandling, men vårt utgangspunkt er positivt. Arbeiderpartiregjeringen gjorde det derfor også klart at man ville legge aktivt til rette for utvikling av olje- og gassaktivitet i nord.

Jeg er glad for den brede enigheten som er om behandlingen av denne saken i dag. Regjeringen Bondevik har stilt seg bak den proposisjonen som ble framlagt av regjeringen Stoltenberg, og et samlet storting, med unntak av Senterpartiet og SV, gir altså sin tilslutning til løsningene.

Samtidig er det viktig å påpeke noen grunnleggende feil i de resonnementer som er framført av representanten Djupedal her i dag. For det første påstanden om at dette er et prosjekt som ikke er lønnsomt. Det er selvsagt helt galt. Dette er et prosjekt som er lønnsomt før skatt, og det er lønnsomt etter den ordinære petroleumssbeskatning. Men det er et felt med en stor risiko, i et nytt område.

Jeg registrerer videre at representanten Djupedal gir uttrykk for at det her er snakk om subsidier. Nei, det er det ikke. Denne utbyggingen beskattes med 78 pst. – 78 pst. – skatt. Den vil etter det jeg har fått anslått, gi en skatteinntekt til samfunnet på mellom 40 og 50 milliarder kr. Alternativet dersom man ikke hadde en utbygging, er at det norske samfunnet ikke hadde fått tilgang til disse midlene, som gjør det mulig å styrke det norske velferdssamfunnet.

Jeg registrerer også at representanten Djupedal snakker om at man dispenserer fra petroleumsskatteregimet. Det gjør man selvsagt ikke. Stortinget gir petroleumsskattelovgivningen. Og man endrer petroleumsskattelovgivningen i dag slik at man legger opp til andre avskrivningssatser for LNG-anlegg enn for andre investeringer. Det er prinsipielt ikke noe annet enn at man har ulike avskrivningssatser for ordinære bygg og anlegg, for forretningsbygg og for bygg med en forenklet konstruksjon. Kort sagt: Resonnementet om den berømmelige pølsebua faller på sin egen urimelighet.

Jeg er glad for at vi i dag får en avklaring av rammevilkårene for utbyggingen av LNG-anlegg i Norge, en avklaring som gir grunnlag for en ny aktivitet i et område som er svært avhengig av at man får styrket grunnlaget for næringsaktivitet, sysselsetting og bosetting.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øystein Djupedal (SV): Det er ganske interessant å høre en tidligere finansminister gjøre prinsippløshet til en dyd i sitt innlegg nå ved å vise til at dette ikke er skattesubsidier, at dette er lønnsomt både før og etter skatt, og at det står Stortinget til enhver tid helt fritt å gjøre de endringer som dette medfører, knyttet til avskrivningssatser.

Egentlig er det litt skuffende – for å være helt ærlig. Grunnen til at dette realiseres her, er at dette er et prosjekt som man fra Arbeiderpartiets side ønsker, for å

åpne Barentshavet for kommersiell olje- og gassvirksomhet. Dermed må man gi en liten startpakke, en slags morgengave, for at man skal være sikker på at dette kommer i gang. Hvis det virkelig var slik som hr. tidligere finansminister nå prøver å legge det ut som, hvorfor i all verden skal staten da gi disse subsidiene på 2 milliarder kr? Hvorfor skal man endre avskrivningssatsene slik at dette skal bli mer lønnsomt? Hvorfor skal man sette en diskonteringsrente på 4 pst., som er omtrent halvparten av det Statoil i sin alminnelighet ville ha valgt, i et så risikofyllt prosjekt?

Man gjør selvfølgelig alt dette for at dette prosjektet skal realiseres. At man dispenserer fra de alminnelige konkurransereglene, er også hevet over tvil, for selv om dette er et LNG-anlegg og det ikke finnes tilsvarende LNG-anlegg, finnes det jo mange andre rørgater som det går an å sammenlikne med. Det velger man altså ikke, rett og slett fordi man skal bruke alle de muligheter som måtte finnes for å få i gang et anlegg som man ønsker skal gi store ringvirkninger i Finnmark. Istedenfor å si helt ærlig og rett ut at dette velger vi, skriver vi det ikke i proposisjonen, vi håper ingen legger merke til det, og så håper vi at det går igjennom, slik at vi kan få dette i gang.

Dette er prinsipløst på høyt nivå. Og det er spesielt skuffende å se at en tidligere finansminister fra Arbeiderpartiet, som ellers har gjort prinsipper i skatteloven og særlig i petroleumsskatteloven til en dyd, var den som la dette fram for Stortinget før sommeren, der det var så uendelig viktig at Stortinget var enig før man kom til salen.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Det har kommet mye feil fra representanten Djupedal i dag.

Det ene er spørsmålet om de virkninger dette med skatteendringer får for det ene prosjektet som man diskuterer, Snøhvit. Der er det åpenbart feil, som flere talere har vært inne på.

Det andre er påstanden om at det her er snakk om et ulønnsomt prosjekt. Det er det ikke. Dette er et lønnsomt prosjekt – det er til og med et lønnsomt prosjekt etter 78 pst. skatt. Men det er et prosjekt som bygges ut i et område hvor det ikke tidligere er installasjoner. Det betyr at det har en større risiko enn annen utbygging har, og det er en ny teknologi som så langt jeg er kjent med, i andre deler av verden også omfattes av andre skatteregler enn andre typer utbyggingsteknologi innenfor olje- og gassvirksomheten.

Det denne endringen innebærer for det enkelte prosjektet som man trekker fram – jeg understreker at det er en generell endring av skatteloven – er at det blir mer lønnsomt og mer robust i forhold til risiko. Men det er ikke riktig slik Senterpartiet og SV skriver i innstillingen, at det går over fra å være ulønnsomt til å bli lønnsomt.

Så framgår det av innlegg og replikker fra representanten Djupedal at man beskatter alt nøyaktig likt og avskriver alt nøyaktig likt i det norske skattesystemet. Men det er ikke riktig. Man snakker om en subsidie og en dis-

pensasjon. Her er det jo snakk om et prosjekt som har 50 pst. særskatt i tillegg til den ordinære beskatning.

Men det aller vesentligste i forhold til diskusjonen om pølsebu osv.: Det er jo ikke slik at alle investeringer i Norge avskrives med samme sats. Petroleumsinvesteringer generelt avskrives med en annen sats enn andre investeringer, f.eks. i bygg og anlegg. Det er tre–fire ulike satser. Jeg har merket meg at representanten Djupedal i innstillingen til budsjettet foreslår å endre avskrivningssatsene, og han foreslår at det skal være ulike avskrivningssatser for ulike typer bygg.

Heidi Sørensen (SV): Representanten Schjøtt-Pedersen understreket at dette er generelle skattebestemmelser som skal gjelde LNG-anlegg – i dette tilfellet LNG-anlegg utenfor eksisterende rørledningsstruktur, altså vedrørende plassering – og påpekte at Snøhvit-prosjektet utenfor Finnmarkskysten vil være det første anlegget som vil kunne nyte godt av denne generelle bestemmelse. Det er da interessant å se for seg hvilke andre steder vi for framtiden kan få lignende LNG-anlegg som skal få den samme type skattesubsidier. Hvis jeg skal prøve å reflektere rundt det, må det eventuelt være i forhold til om man finner et stort gassfelt utenfor Lofoten, om man finner et utenfor Vesterålen, eller, hvis ikke det blir gassrørledning til Baltikum, kanskje utenfor Kristiansand – eller hvis man åpner Barentshavet nord, kan det komme et LNG-anlegg på Svalbard. Er det denne framtiden Schjøtt-Pedersen mener at vi nå legger til grunn, er jo dette en mye større miljøskandale enn om det bare skulle gjelde Snøhvit-prosjektet.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Vi diskuterer ikke i dag miljømessige vurderinger av et enkeltprosjekt. Vi diskuterer *ikke* i dag hvor vi skal drive petroleumssaktivitet på norsk sokkel. Vi diskuterer om vi, når vi står overfor investeringer i LNG-anlegg i Norge for første gang, skal foreta justeringer i vår petroleumsskattelovgivning, i erkjennelsen av at slike LNG-anlegg etableres der det er langt til markedet, og at de tradisjonelt har andre skattemessige rammebetingelser rundt om i verden enn det andre installasjoner som er nærmere markedet, har. Og da mente regjeringen Stoltenberg – og jeg er glad for at regjeringen Bondevik har sluttet seg til det, og at et stort flertall i Stortinget ser ut til å slutte seg til det – at når vi nå ser for oss at det kan bli aktuelt å komme med stor-skala LNG-anlegg i Norge, mener man at det er rimelig at de skal ha en noe annen avskrivningssats enn andre typer investeringer i petroleumsvirksomheten. Men det er altså ikke prinsipielt forskjellig fra at vi har ulike avskrivningssatser for maskiner, for biler, for bygg og anlegg – for forretningsbygg, for landbruksbygg, for bygg med enkel konstruksjon osv. Og jeg har registrert at SV står bak et forslag i Budsjett-innst. S. nr. 1 for 2001–2002, hvor man foreslår at det skal være ulike avskrivningssatser for ulike typer investeringer.

Slik er det også innenfor petroleumsskattesystemet – man åpner for at det skal være ulike avskrivningssatser for LNG-anlegg, på grunn av den spesielle beskaffenhet

de har i forhold til andre typer investeringer som det er avskrivning av.

Øystein Djupedal (SV): Dette begynner å bli en interessant øvelse, det må jeg innrømme.

Det vi er med på i finansinnstillingen, er å gå tilbake på det som Schjøtt-Pedersen og andre gjorde på Plaza i sin tid, der den nye regjeringen nå går tilbake på avskrivningssatsene til slik som det var før dette budsjettforliket. Det har vi gitt vår tilslutning til. Vi har i utgangspunktet aldri støttet dette, så det er en klok endring som den nye regjeringen har gjort.

Ellers i sin alminnelighet er vi selvfølgelig enige om at ting avskrives over forskjellig tidshorisont. Men det vi her snakker om, er at man mener at én spesiell type rørgate knyttet til én spesiell gass skal ha en annen form for avskrivning enn en tilsvarende rørledning et annet sted, men da med et annet innhold. Det er jo denne forskjellen som gjør at dette i forhold til den alminnelige avskrivning og skattelovgivning selvfølgelig er å dispensere fra det som er den generelle skattelovgivning.

Og det er interessant å legge merke til hvordan Schjøtt-Pedersen nå kontinuerlig prøver å snakke seg rundt dette og si at det finnes forskjellige avskrivningssatser rundt i verden. Rundt i verden finnes det substansielt hundre forskjellige petroleumsskatteregimer – selvfølgelig. Og det har da vel aldri vært det som er utgangspunktet for norsk skattelovgivning. Det som er utgangspunktet for petroleumsskattelovgivning, er likebehandling. Staten skal ha en grunnrente pluss litt ekstra – og likebehandling. Alle selskaper skal vite at de skal behandles likt, helt uavhengig av hva de gjør. Dette har vært prinsippet i norsk skattelovgivning i alle år, og det ble innskjerpet senest i sommer, ved at det som er lønnsomt før skatt, skal være lønnsomt etter skatt. Her velger man eksplisitt å si at ved dette prosjektet er det så stor risiko at vi må gi en skattesubsidie på 2 milliarder kr. Men når ble risiko et element i skattelovgivning? Skattelovgivning forholder seg rett og slett til investeringer, til hvordan det skal avskrives, og til hvordan staten skal få sine inntekter. I det øyeblikket man bringer risiko inn som et moment, kan en hvilken som helst næringsdrivende si at dette har ingen prøvd før, her er det en risiko, jeg må ha en skattesubsidie, men jeg tror det er lønnsomt. Poenget er at Statoil vet at det er en så stor risiko knyttet til miljøfaktorer og til økonomi at hadde det ikke vært for at stortingsflertallet hadde puffet dem, hadde de aldri villet realisere dette prosjektet.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): For det første blir det ikke mer riktig at representanten Djupedal gjennomgående gjentar sine 2 milliarder kr. Det er fullstendig feil og har ingenting med virkeligheten å gjøre.

Det andre er: Jeg sa ikke at det var ulike avskrivningssatser rundt omkring i verden, men jeg sa at LNG-anlegg gjennomgående har en noe annen beskatning enn andre typer olje- og gassinntallasjoner. Det er en realitet som har sammenheng med at de gjennomgående ligger anner-

ledes til i forhold til markedet, og at de innebærer en annen teknologi og andre typer investeringer.

Så er det altså ikke slik at det er den nye regjeringen, det var den forrige regjeringen som foreslo endringer i avskrivningssatsene. Vi mente faktisk også at det var tatt noe hardt i på Plaza. Jeg registrerer at det i den nye regjeringen er blitt en sport å understreke hvem som ikke har gått veldig mye inn for hva. Det var vitterlig ikke Arbeiderpartiet som presset frem at vi måtte foreta endringer i avskrivningssatsene. La det ligge. Men det som er det vesentlige her, er at SV ikke setter noen spørsmålstegn ved det at det er ulike avskrivningssatser på ulike investeringer. Her snakker vi jo ikke om at det er én type rørgater til LNG-anlegg og én type rørgater for annen transport av gass. Vi snakker om en samlet investering, en samlet installasjon, fra utvinning og opp til den foredling som foregår i LNG-anlegget. Det er vitterlig en annen type investering, en annen type prosjekt enn ved andre typer petroleumssaktivitet. Da konstaterer jeg at et stort flertall i Stortinget mener at denne aktiviteten er svært spesiell. På samme måte som man skiller mellom ulike avskrivningssatser i bygg og anlegg – for forretnings-eiendom og for bygg med enkle installasjoner, og for den saks skyld hadde regimet fra 1999 ulike satser ettersom forretningsbygget lå i distriktet eller i sentrale strøk – sier man at LNG-anlegg er så spesielt at man mener at det skal være noe høyere avskrivningssats på investering i LNG-anlegg enn på andre investeringer i petroleumsvirksomheten. Det gir et grunnlag for å utvikle en viktig ny aktivitet i Norge, basert på LNG.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Statsråd Per-Kristian Foss: Denne odelstingsproposisjonen er fremmet av regjeringen Stoltenberg. Samarbeidsregjeringen har ikke trukket den, og stiller seg derfor bak proposisjonen. Jeg synes også det er gledelig at proposisjonen har fått en bred tilslutning ved Stortingets behandling, fra regjeringspartiene, fra det tidligere regjeringspartiet og fra Fremskrittspartiet.

Dette er ikke en behandling av Snøhvit-feltet, men det er en generell endring som kan muliggjøre en utbygging av Snøhvit-feltet. Det vil glede meg i særdeleshet om dette kan realiseres. For en som som representant har fulgt Stortingets behandling av oljevirksomheten i mange år, må jeg si at det vil være særdeles gledelig om oljevirksomheten nå også får ringvirkninger i Nord-Norge, knyttet til dette feltet.

Jeg skal bare kommentere et par av innvendingene som er reist fra mindretallet i komiteen. SV reiser spørsmålet om lovforslaget kan være i strid med det man anfører som internasjonale konkurranseregler. Nå finnes det ikke slike, men hvis man sikter til EØS-regelverket og er bekymret for det, deler jeg den oppfatning som er kommet til uttrykk i proposisjonen, om at i henhold til EØS-avtalen er de endringer som her er gjort på generell basis, ikke i strid med reglene om ulovlig statsstøtte.

Man har også reist spørsmålet om feltet er lønnsomt før utbygging. Svaret på det spørsmålet er: Ja, det er det.

Ifølge plan for utbygging og drift av selskapsgruppen er prosjektet også lønnsomt før skatt. Man kan alltid filosofere over hva endringer ville ha ført til hvis man ikke hadde gjort dem. Skal man legge til grunn det premiss – som jeg altså ikke er enig i, men man kan jo for eksemplets skyld gjøre det – som representanten Djupedal gir uttrykk for, at feltet aldri vil bli bygd ut, ja, da er det her en betydelig skattegevinst dersom feltet *blir* bygd ut. Jeg ser frem til en debatt om ti år, hvor representanter forteller om de 40–50 milliarder kr som strømmer inn fra Finnmark som skatt fra Snøhvit-feltet. Da kommer sikkert også debatten om hvorfor vi trekker så mye skatt ut av en landsdel. Jeg vet ikke hvem som kommer til å føre den debatten, men jeg har en sterk følelse av at representanten Djupedal eventuelt også kan delta på den siden.

Norsk petroleumsskattelovgivning har egentlig ligget fast gjennom ganske mange år, og har samlet bred tilslutning. Til grunn for denne endringen ligger det altså også en politisk vurdering, at det er ønskelig å legge til rette for utvinning av petroleum i de nordligste områdene, med de regionale og økonomiske ringvirkninger som det ventelig vil få. I den aktuelle situasjonen er utbygging av gassforekomster langt fra eksportørssystemene på norsk sokkel avhengig av nedkjøling av gassen til LNG og videretransport med skip til markedene. Lovforslaget om gunstigere avskrivningsregler må vurderes i denne spesielle konteksten. Vedtakelse av særlige avskrivningsregler på LNG-tilknyttede investeringer skulle derfor ikke gi grunnlag for noen forventning om at utbygging av andre olje- og gassforekomster som ikke er LNG-baserte, skal kunne undergis et annet skatteregime enn de alminnelige petroleumsskattereglene.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øystein Djupedal (SV): La meg først få berolige finansministeren: Om ti år bør ikke jeg sitte i denne sal, og det tror jeg heller ikke finansministeren bør. Det kan jo være til beroligelse for det norske folk i dag. La meg også si at nå skal jeg ikke ta ordet mer i denne debatten, men jeg vil bare få lov til å stille finansministeren et spørsmål som jeg oppfatter som det sentrale.

Finansministeren aksepterer resonnementet om at dette er statsstøtte. Men som han sier: Dette er ikke i strid med de alminnelige konkurranseregler som gjelder for EU. Det betyr at finansministeren i hvert fall åpent erkjenner at dette er en statsstøtte, ergo en subsidie, som de øvrige debattanter i dag som har talt for dette prosjektet, har latt som det ikke er – ikke minst tidligere finansminister Schjøtt-Pedersen, som laget et finurlig resonnement om hvorfor dette ikke er statsstøtte. Men det er selvfølgelig det det er – det vet jo alle! Det vet Statoil, det vet selvfølgelig alle som kjenner til dette, ellers hadde det ikke blitt realisert.

Men la meg stille finansministeren følgende spørsmål: Han presiserer at dette er lønnsomt, helt uavhengig av skatt. Jeg har sett det foreløpige utbyggingsprospektet fra Statoil, og det er klart at det finnes lønnsomhet i det under gitte forutsetninger, at det ikke blir overskridelser,

og at alt går på skinner. Men Statoil vet selvfølgelig at ikke alt går på skinner. Vi kan bare ta Åsgard som et eksempel. Det gikk ikke akkurat på skinner, men likevel var det lønnsomt etter skatt, på tross av en overskridelse på 35 milliarder eller enda mer til slutt. Poenget her er følgende: Mener Høyre at det å legge inn en risikovurdering fra myndighetenes side, er et relevant argument i en skattedebatt om realisering av prosjekter? Har Høyre her dispensert fra sin helt alminnelige holdning til skatt? Eller mener man faktisk at risiko i utgangspunktet skal bæres av investor, og ikke av samfunnet for øvrig? Det mener jo Høyre i alle andre sammenhenger. Man ønsker lavere skatt generelt. Det er en annen diskusjon. Men jeg mener at det er investor som skal bære risiko. Det er jo det som ligger i hele kapitalismens natur, selvfølgelig. I dette tilfellet dispenserer man fra det ved å si at risikoen skal skattebetalerne ta. Er dette et generelt standpunkt fra finansministeren?

Statsråd Per-Kristian Foss: Hvis man gjengir meg galt, kan man komme med de underligste spørsmål.

Jeg har ikke brukt uttrykket «statsstøtte» om denne regelen. Det jeg har vist til, er EØS-avtalens regler om statsstøtte, fordi det var et forsøk på en velvillig tolkning av hva mindretallet mener når de sier at det er i strid med internasjonale konkurranseregler. Altså: Det finnes ikke internasjonale konkurranseregler, vi er i og for seg heller ikke bundet av konkurranseregler i EØS-avtalen, vi er bundet av visse regler som ofte oppfattes som det, og de omtales som reglene mot ulovlig statsstøtte. Den generelle skatteendringen som her foretas, er ikke i strid med EØS-regler på dette området.

Representanten gjentar stadig at det dreier seg om en skattelette for Statoil. Det er en misforståelse. Det er ikke en skatteendring knyttet til spesielle selskaper, det er en generell endring for LNG-anlegg. Hvem som enn måtte eie dette omtalte anlegget, er det uansett de samme skatteregler som gjelder for alle selskaper som deltar i Snøhvit-gruppen.

Til slutt følgende synspunkt: Jeg forstår det slik at SV mener at avskrivningsregler er hellige, og aldri kan forandres i skattelovgivning. Det er for meg et relativt nytt prinsipp. Men jeg mener å huske at SV har vært med på dette selv. Da PC-en kom, så vi ikke alle på den som en gravemaskin. Det var en maskin det også, men da måtte man legge til rette for avskrivningsregler for PC-er – fordi PC-en kom. Man fortsatte ikke som om det skulle dreie seg om en spinnemaskin. På andre områder har vi gått ytterligere i retning av differensiering i avskrivningsregler. Jeg mener å huske at SV flere ganger har vært med på å differensiere avskrivningsregler – ikke avhengig av hvordan bygget så ut, men hvor det lå i landet. Så avskrivningsregler er nok ikke noe av det som det holdes mest fast ved i skatteregler.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil tre minutter.

Heikki Holmås (SV): Jeg ville ha ordet, for jeg fulgte debatten og ble så sint at jeg var nødt til å ta et treminuttersinnlegg. Det er et par ting her som gjelder helt enkle økonomiske forhold, som jeg synes det er viktig å gripe fatt i.

Det ene er hele denne debatten om avskrivningsregler og alt dette, som Per-Kristian Foss nå hadde en elegant avrundning på. Det viktige her er å tenke: Hva kommer først? Hvilken debatt kommer først? Er det debatten om at vi i Norge trenger et LNG-anlegg og derfor lager kjempegode avskrivningsregler for LNG-anlegg? Eller går debatten i denne rekkefølgen: Vi vil ha Snøhvit, og derfor må vi finne noen avskrivningsregler som gjør at det blir mulig å bygge ut Snøhvit? Det er jo ingen som har fulgt denne debatten, som tror at saken er at vi i Norge på død og liv trenger mange LNG-anlegg. Saken er at det er noen som ønsker å få bygd ut Snøhvit-anlegget. Derfor setter man i gang med noen herlige avskrivningsregler for LNG-anlegg som passer Snøhvit-opplegget som hånd i hanske. Sånn er det, og ferdig med den saken! Man kan si hva man vil om det, men at det er en subsidiering av dette anlegget, kan det – sånn som debatten har utviklet seg – ikke være noen tvil om.

Så vil jeg si en ting om det med avskrivningsregler som representanten Hagesæter var inne på tidligere, nemlig at det avskrives bare litt mer først, så avskrives det litt mindre senere, og det skulle jo bli – hva var det han sa – tilsvarende mindre etterpå. Men alle som sitter i finanskomiteen, burde vite at nåverdiene av disse avskrivningene er større jo tidligere de kommer. Jo tidligere man får avskrivningene, jo mer gunstig er de for et selskap som er i skatteposisjon. Så at dette er gunstig, burde det heller ikke være noen tvil om.

Og så til noe som ikke har vært oppe i debatten tidligere. Skattepolitikken bruker vi overfor selskaper for å si noe om hvor vi ønsker at investeringene skal komme. Vi må jo forutsette at oljeselskapene som sådanne har en begrenset investeringskapital de kan bruke. Den kan man f.eks. investere enten i videreutvinning av de oljeforekomstene man allerede har, eller i utbygging av noen konsesjoner man allerede har på sokkelen. Det må man forutsette at Statoil eller andre oljeselskaper vil gjøre med de oljepengene de har, dersom ikke den norske stat nå går inn og sier: Vi vil heller at dere skal kanalisere investeringskapitalen til Snøhvit-feltet, for der gir vi dere ekstra gunstige skatteregler. Og det er jo det vi gjør. Når noen sier at vi må være veldig glad for de inntektene som kommer i fremtiden, er jo sannheten den at disse inntektene ville kommet uansett. Nå får vi dem derfra i stedet, og det er egentlig mindre ønskelig.

Statsråd Per-Kristian Foss: Det er jo interessant å høre at avskrivningsregler betegnes som «kjempegode» eller «herlige». Slikt er ikke Finansdepartementet vant til å høre, men jeg tar det med meg. Jeg vil ikke si det varmer, men jeg tar det med meg.

Jeg tror nok representanten har rett i at skatteregler har noe å si for hvor investeringene kommer. Hvis vi i Norge har definitivt dårligere skatteregler for LNG-an-

legg enn andre land, tror jeg representanten har helt rett i at da kommer de ikke i Norge. Så representanten kan ha helt rett i at hvis vi ikke hadde foretatt denne endringen, ville Statoil kanskje investert i andre anlegg innenfor oljesektoren i Aserbajdsjan, Nigeria, Mosambik, Angola eller andre steder. Eller: Investeringene i LNG for å fylle et marked – et internasjonalt marked – ville kanskje kommet til Indonesia, som allerede har kjempestore LNG-anlegg for internasjonal eksport. Så jeg er faktisk glad for at vi nå får skatteregler som gjør oss konkurransedyktige også på LNG-siden, slik at anleggene kan komme i Norge, ikke bare i andre land.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se nedenfor)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Odelstinget går da til votering.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v
om endringer i lov 13. juni 1975 nr. 35 om
skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster
m.v. (petroleumsskatteloven)

I

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. gjøres følgende endringer:

§ 3 bokstav b nytt tredje punktum skal lyde:

Utgifter til erverv av driftsmidler som nevnt i foregående punktum kan kreves avskrevet med inntil 33 ¹/₃ pst. pr. år fra og med det år utgiften er pådratt, når formålet i henhold til godkjent plan for utbygging og drift og særskilt tillatelse til anlegg og drift etter petroleumsloven er produksjon, rørledningstransport og behandling av gass som skal nedkjøles til flytende form i nytt storskala nedkjølingsanlegg.

Gjeldende tredje punktum blir nytt fjerde punktum.

§ 3 bokstav f annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Ved realisasjon av driftsmiddel som nevnt i § 3 bokstav b første ledd tredje punktum skal gevinstinntektsføres med minst 33 ¹/₃ pst. pr. år og tap være tilsvarende fradragsberettiget.

Gjeldende tredje punktum blir nytt fjerde punktum.

II

Endringene trer i kraft straks med virkning for utgifter pådratt fra og med inntektsåret 2001 til erverv av driftsmiddel omfattet av prosjekt beskrevet i plan for utbygging og drift og anlegg og drift etter petroleumsloven godkjent etter utgangen av 2000.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de vil gå imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 64 mot 14 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 13.06.57)

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Presidenten antar at Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet også her vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes med 62 mot 14 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 13.07.37)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r . 2

Referat

1. (36) Tilbaketrekking av Ot.prp. nr. 15 (2001-2002) om lov om endringer i lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester (Ot.meld. nr. 3 (2001-2002))
Enst.: Sendes familie-, kultur- og administrasjonskomiteen.
2. (37) Lov om notarius publicus (Ot.prp. nr. 23 (2001-2002))
3. (38) Lov om endringer i rettergangsløvgjevinga m.m. (namn på fyrsteinstansdomstolane m.m.) (Ot.prp. nr. 24 (2001-2002))
4. (39) Lov om endring i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr (Ot.prp. nr. 25 (2001-2002))
Enst.: Nr. 2-4 sendes justiskomiteen.
5. (40) Lov om endringer i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (Ot.prp. nr. 22 (2001-2002))
Enst.: Sendes næringskomiteen.
6. (41) Lov om endringer i smittevernloven og i enkelte andre lover (Ot.prp. nr. 26 (2001-2002))
Enst.: Sendes sosialkomiteen.

Møtet hevet kl. 13.10.
